

הלכות בלים פרק יח

א. כלי חרס אין מקבל טמאה עד שיהיה מקבל, ועשוי לקבלה; אבל אם לא היה בו בית קבול, או שהיה מקבל ולא נעשה לקבלה אינו מקבל טמאה כלל, לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים. לפיכך הכסא והספסל והמטה והשלחן והמנורה שלחרס, וכל כיוצא בהן מכלים שאין להן תוך אינן מקבלין טמאה.

ב. וכן הסילונות שהמים מהלכין בהן ואף על פי שהן כפופין, ואף על פי שהן מקבלין הרי הן טהורין, מפני שלא נעשו לקבלה אלא כדי שיצאו מהן המים. וכן חבית שלשיטים, וחבית הדפונה בשולי המחץ הואיל ונעשת כמו בית יד שנושאין בה המחץ, ולא נעשת לקבלה אינה מקבלת טמאה. וכן כל כיוצא בהן.

ג. פנס שיש בו בית קבול שמן, מקבל טמאה; ושאין בו, טהור. וכן מגופת היוצרין שיש לה תוך, טמאה. משפך שלבעלי בתים, טהור; ושלרוכלין, מטמא, מפני שהוא מטהו על צדו, ומריח בו ללוקח.

ד. כסוי כדי יין וכדי שמן, וכסויי החביות טהורות, שלא נעשו לקבלה; ואם התקינן לתשמיש, מטמאין. כסוי הלפס בזמן שהוא נקוב, ויש לו חדוד טהור; ואם אינו נקוב, ואין לו חדוד מטמא, מפני שהאשה מצננת לתוכו את הירק. זה הכלל כל המשמש בכלי חרס כשהוא כפוי, טהור.

ה. טטרוס אף על פי שהוא נקוב ומוציא פרוטות, מטמא: שהרי המים מתפנסין בצדדיו, והן עשויין לקבלה. הלפיד שלחרס שמניחין מטליות הבגדים והשמן בתוכו, והוא דולק מטמא. וכן כל כלי שמניחין תחת הנרות לקבל השמן, מטמא. גסטרסה שמניחין תחת הכלים לקבל משקין הנוזלין מן הכלי, מקבלת טמאה.

ו. ספינה שלחרס אף על פי שהיא מקבלת, אינה מקבלת טמאה: שאין הספינה בכלל הכלים האמורים בתורה בין שהיתה שלחרס בין שלעץ, בין גדולה בין קטנה.

ז. כל הכלים שנשברו, ונפסדה צורתן אין שבריהן מקבלין טמאה, אף על פי שאותן השברים ראויין לתשמיש: חוץ משברי כלי חרס שאם היה בהן חרס הראוי לקבל הרי הוא מקבל טמאה, שנאמר "וכל-כלי-חרש" (ויקרא יא, לג); מפני השמועה למדו שזה לא בא, אלא לרבות שברי כלי חרס.

ח. במה דברים אמורים, בשהיה לחרס זה תוך לקבל בו המשקין כשהיה החרס יושב לא סמוך; אבל אם אינו יכול לקבל אלא אם כן סומכין אותו, אינו מקבל טמאה.

ט. החרס שאינו יכול לישוב כדי שיקבל מפני אָזְנוֹ, או שהיה בו חדוד והחדוד מכריעו לצד אחד הרי זה טהור; אף על פי שנטלה האזן או נשבר החדוד הרי זה טהור: שכל כלי חרס שטהר שעה אחת, אין לו טמאה לעולם.

י. כלי חרס ששוליהן חדין כמזרקות, שנשברו, והרי שוליהן מקבלין אף על פי שאינן מקבלין אלא אם כן נסמכו כגון שולי

הַקְרָפִיּוֹת וְשׁוּלֵי הַפּוֹסוֹת, הָרִי אֵלּוּ מִקְבְּלֵינָא טַמְאָה: שְׁלַכְךָ נַעֲשׂוּ
מִתְחַלְתֵּן, שִׁיחֵיו מִקְבְּלֵינָא בְּסַמִּיכָה אוּ בְּאַחִיזָה.

יא. כַּמָּה יִקְבֵּל הַחֶרֶס, וְיִהְיֶה מִקְבֵּל טַמְאָה: אִם הָיָה הַכְּלִי
כְּשֶׁהָיָה שָׁלֵם מְכִיל כְּדֵי סִיכַת אָדָם קָטָן עַד חֲבִיּוֹת שֶׁהֵן מִקְבְּלוֹת
כְּסָאָה אוּ קְרוּב לָהּ, וְנִשְׁבְּרוּ, וְנִשְׁאָר בְּחֶרֶסִים בֵּין מִקְרָקְעִיהֶן
בֵּין מִדְּפָנֶיהֶן חֶרֶס, שֶׁהוּא מִקְבֵּל כְּשֶׁהוּא יוֹשֵׁב רְבִיעִית הָרִי זֶה
מִקְבֵּל טַמְאָה.

יב. הָיָה הַכְּלִי מִחֲבִית הַמְכִילָה כְּסָאָה עַד חֲבִית הַמְכִילָה
סְאֲתִיִּים אוּ יֵתֶר, וְנִשְׁבְּרָה אִם הָיָה בְּחֶרֶס הַנִּשְׁאָר כְּדֵי לְקַבֵּל חֲצִי
לוֹג, הָרִי זֶה מִקְבֵּל טַמְאָה.

יג. הָיָה הַכְּלִי מִחֲבִית הַמְכִילָה סְאֲתִיִּים עַד חֲצָבִים גְּדוֹלִים,
וְנִשְׁבְּרוּ אִם נִשְׁאָר מֵהֵן חֶרֶס הַמְקַבֵּל לוֹג, הָרִי זֶה מִקְבֵּל טַמְאָה.
הָיוּ הַחֶרֶסִים מִקְבְּלֵינָא פָחוֹת מִשְׁעוּרֵינָא אֵלּוּ, אֵינָן מִקְבְּלֵינָא טַמְאָה.

יד. כְּלִי חֶרֶס קָטָן כְּגוֹן הַפֶּךְ וְכִיּוֹצֵא בּוֹ, שֶׁנִּשְׁבֵּר, וְנִשְׁאָר
מִקְרָקְעִיתוֹ חֶרֶס הַמְקַבֵּל כָּל שֶׁהוּא כְּשֶׁהוּא יוֹשֵׁב, וְהָיָה חֵד
בִּיּוֹתֵר שֶׁנִּמְצָא כְּלִי קָטָן הָרִי זֶה מִקְבֵּל טַמְאָה. וְאִם נִשְׁאָר
מִדְּפָנוֹתֵיהֶן חֶרֶס הַמְקַבֵּל, אֵינּוּ מִקְבֵּל טַמְאָה: לְפִי שְׂדֵפָנוֹת
כָּלִים אֵלּוּ וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן כְּשׁוּוֹיֵן הֵן, וְאֵין לָהֶן תּוֹךְ הַנֶּפֶר; וְנִמְצְאוּ
כְּפִשׁוּטֵי כְּלֵי חֶרֶס.

טו. חֲזָקַת חֶרֶסִים הַנִּמְצָאִין בְּכָל מְקוֹם, טְהוּרִין: חוּץ מִן
הַנִּמְצָאִין בְּבֵית הַיּוֹצֵר, מִפְּנֵי שֶׁרַבֵּן גְּסֻטְרִיּוֹת הֵן לְכָלִים,
וְהַגְּסֻטְרָה מִקְבֵּלַת טַמְאָה, אֵף עַל פִּי שֶׁהִיא מִשְׁבְּרֵי כָּלִים.

הַלְבוֹת כָּלִים פֶּרֶק יט

א. כַּמָּה שְׁעוּר הַשְּׁבֵר שִׁישְׁבֵּר כְּלִי חֶרֶס וְיִטְהַר מִטַּמְאָתוֹ, אִם
הָיָה טַמָּא, אוּ לֹא יִקְבֵּל טַמְאָה, אִם הָיָה טְהוֹר: הָעֲשׂוֹי לְאַכְלִיָּן,
מִשְׁיַנְקָב בְּמוֹצֵיא זֵיתִים. וְהָעֲשׂוֹי לְמִשְׁקִין, מִשְׁיַנְקָב בְּמִכְנִיס
מִשְׁקִין כְּשֶׁמִּנְיַחִין אוֹתוֹ עַל הַמִּשְׁקָה, יִכָּנס הַמִּשְׁקָה לְכָלִי מִן
הַנֶּקֶב.

ב. הָעֲשׂוֹי לְכֶף וּלְכֶף, מִטִּילִין אוֹתוֹ לְחִמְרוֹ, וְהָרִי הוּא מִקְבֵּל
טַמְאָה, עַד שִׁינְקָב בְּמוֹצֵיא זֵית. וְלֹא אָמְרוּ בְּמוֹצֵיא מִשְׁקָה אֵלֹא
בְּגִסְטְרָה בְּלִבָּד, לְפִי שֶׁהִיא עֲשׂוּיָה לְקַבֵּל הַמִּשְׁקִין הַנוֹזְלִים מִן
הַכָּלִים; וְאִם הוֹצִיאָה מִשְׁקִין, הָרִי בָטֵל תְּשֻׁמִּישָׁה.

ג. חֲמֵשׁ מִדּוֹת בְּכָלִי חֶרֶס: נֶקֶב בְּמוֹצֵיא מִשְׁקָה טְהַר מִלְּהַטְמָא
מִשּׁוּם גְּסֻטְרָה, וְעֵדִין כְּלִי הוּא חָשׁוּב לְקַדֵּשׁ בּוֹ מִי חֲטָאֵת.

ד. נֶקֶב בְּכוֹנֵס מִשְׁקָה אֵינּוּ רְאוּי לְקַדֵּשׁ בּוֹ מִי חֲטָאֵת, וְעֵדִין
כְּלִי הוּא חָשׁוּב לְהַכְשִׁיר בּוֹ הַזְּרָעִים בְּמִשְׁקִין הַתְּלוּשִׁין בּוֹ כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרְנוֹ.

ה. נֶקֶב בְּשֶׁרֶשׁ קָטָן אֵין הַמַּיִם שֶׁבִּתְּוָכוֹ מְכַשִּׁירִין אֶת הַזְּרָעִים,
וְהָרִי הֵן כְּמִי שֶׁאֵינָן בְּכָלִי; וְעֵדִין כְּלִי הוּא לְקַבֵּל בּוֹ זֵיתִים,
וּמִקְבֵּל טַמְאָה.

ו. נֶקֶב בְּמוֹצֵיא זֵיתִים טְהַר, וְהָרִי הוּא כְּלִי גָּלְלִים וְכָלִי אֲבָנִים
שֶׁאֵין מִקְבְּלֵינָא טַמְאָה; וְעֵדִין כְּלִי הוּא חָשׁוּב, לְהַצִּיל בְּצִמְד
פְּתִיל: עַד שִׁיפָּחַת רְבוּ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּטַמְאָת מֵת.

ז. החֲבִית, שְׁעוּרָה בְּאַגְוִזִים. הֶלֶפֶס וְהַקְדָּרָה, שְׁעוּרֵן בְּזִיתִים. וְכֵן עֲרֵבָה שְׁלֹחֶרֶס, שְׁעוּרָה בְּזִיתִים: אֶפְלוּ הִיְתָה גְדוּלָּה וּמַחְזָקָה אֲרֻבָּעִים סָאָה בִּלְחָ, וְנִפְחָתָה בְּמוֹצִיא זִיתִים אֵף עַל פִּי שְׁהִיא מָטָה עַל צִדָּה וְלֹשׁ בָּהּ, טְהוּרָה: שְׁמַתְחַלְתָּהּ, לֹא לִפְנֵי נַעֲשֶׂת.

ח. הַפֶּךְ וְהַטָּנִי, שְׁעוּרֵן בְּשֶׁמֶן. וְהַצְרָצוֹר, שְׁעוּרוֹ בְּמִים. נֵר שְׁנֹטֵל פִּיּוֹ, טְהוּר; וְשִׁלְאֲדָמָה שֶׁהִסֵּק פִּיּוֹ בַּפְתִּילָה, אֵינוֹ מְקַבֵּל טְמָאָה, וְאֵינוֹ בְּכָלֵל כְּלֵי חֶרֶס, עַד שֶׁיִּסֵּק כָּלּוֹ בַּכֶּבֶשֶׁן כְּכֵלֵי חֶרֶס.

ט. חֲבִית שְׁנִפְחָתָהּ, וְכִשְׁמִטִּין אוֹתָהּ עַל דְּפָנֶיהָ מְקַבֵּלָתָהּ, אוֹ שְׁנַחֲלָקָה כְּמִין שְׁתֵּי עֲרֻבוֹת עֲדִין הִיא מְקַבֵּלָתָהּ טְמָאָה; נִתְרַעֶצָהּ, וְאֵינָהּ יְכוּלָּה לְהַטְלִיטֵל בַּחֲצִי קֶבֶד גְּרָגְרוֹת טְהוּרָה.

י. חֲבִית שְׁנֹטְלוֹ אֲזָנֶיהָ הָרִי הִיא כְּגִסְטָרָה, אֶפְלוּ אֲזֵן אַחַת; נִסְדָּקָה לְמָטָה מְאֲזָנֶיהָ אֵף עַל פִּי שְׁאֲזָנֶיהָ קִימוֹת, הָרִי זֶה כְּגִסְטָרָה. וְאִם מִתְחַלָּה עֲשָׂאָה שְׁלֹא בְּאֲזָנִים, נִדְנֶת כְּחֲבִית.

יא. חֲבִית שְׁנִסְדָּקָה בַּכֶּבֶשֶׁן, וְנִמְצָאת שְׁהִיא שְׁתֵּי גִסְטָרִיּוֹת אִם מְשֻׁנְגָמָרָה מְלֹאכְתָּהּ נִסְדָּקָה, מְקַבֵּלָתָהּ כָּל גִּסְטָרָה מִהֵן טְמָאָה; וְאִם קֶדֶם שֶׁתִּגְמַר מְלֹאכְתָּהּ נִסְדָּקָה, וְאַחֵר כֶּךָ נִשְׂרָפָה בַּכֶּבֶשֶׁן הָרִי הִיא טְהוּרָה.

יב. וְהִיאךָ יוֹדֵעַ דְּבָר זֶה: אִם הָיוּ שְׁבָרֶיהָ שׁוּוִין, וְתוֹכָהּ מְאֲדִים עַד שְׁלֹא נִגְמָרָה מְלֹאכְתָּהּ, נִסְדָּקָה; אִין שְׁבָרֶיהָ שׁוּוִין, וְאִין תוֹכָהּ מְאֲדִים בִּידוּעַ שְׁאַחֵר שְׁנִגְמָרָה מְלֹאכְתָּהּ נִשְׁבָּרָה, וּמְקַבֵּלָתָהּ טְמָאָה כְּשֶׁאֵר שְׁבָרֵי כְּלֵי חֶרֶס הָרְאוּוִין לְתִשְׁמִישׁ.

יג. גִּסְטָרָה שְׁנִתְרַעֶצָהּ, וְאֵינָהּ מְקַבֵּלָתָהּ מִשְׁקִין אֵף עַל פִּי שְׁמִקְבֵּלָתָהּ אֶכְלִין, הָרִי זֶה טְהוּרָה: שְׁאֵינָהּ עֲשׂוּיָה אֶלָּא לְקַבֵּל מִשְׁקִין הַדּוֹלֵפִין כְּמוֹ שְׁבָאֲרָנוּ; וְאִם הִיְתָה דּוֹלֶפֶת, אִין עוֹשִׂין גִּסְטָרָה לְגִסְטָרָה. וְכֵן גִּסְטָרָה שְׁנִפְחָתָהּ אוֹ שְׁנַחֲלָקָה לְשָׁנִים, טְהוּרָה שְׁלֹא אָמְרוּ שִׁירִים שְׁלִשִׁירִים מְטָמֵאִין, אֶלָּא שִׁירֵי כְּלֵי חֶרֶס בְּלִבָּד הֵן שְׁמִטְמָאִין.

יד. גִּסְטָרָה שֶׁהָיוּ חֲדוּדֶיהָ יוֹצְאִין מִמֶּנָּה, בֵּין שֶׁהִיְתָה יוֹשֶׁבֶת בֵּין שֶׁהִיְתָה מָטָה עַל צִדָּה כָּל הַמְקַבֵּל מִן הַחֲדוּדִין זִיתִים כְּשֶׁתִּמְלֹא הַגִּסְטָרָה זִיתִים מְטָמָא בַּמָּגֶעַ, וְכִנְגָדוֹ מְטָמָא בְּאֹוִיר; וְכָל שְׁאֵינוֹ מְקַבֵּל עֲמָה בְּזִיתִים מְטָמָא בַּמָּגֶעַ, וְאִין כִּנְגָדוֹ מְטָמָא בְּאֹוִיר.

טו. כִּי־צֵד מְטָמָא בַּמָּגֶעַ, וְאִין כִּנְגָדוֹ מְטָמָא בְּאֹוִיר: שְׁאִם נִגְעָה הַטְּמָאָה בַּגִּסְטָרָה מִתּוֹכָהּ, מְטָמָא הַחֲדוּד; נִכְנָסָה הַטְּמָאָה בְּאֹוִיר הַגִּסְטָרָה, אֶפְלוּ הִיְתָה כִּנְגָד הַחֲדוּד לֹא נִטְמָא הַחֲדוּד.

טז. וְכִי־צֵד כִּנְגָדוֹ מְטָמָא בְּאֹוִיר: שְׁאִם הִיְתָה הַטְּמָאָה בְּאֹוִיר הַגִּסְטָרָה כִּנְגָד הַחֲדוּד, נִטְמָא הַחֲדוּד עִם הַגִּסְטָרָה. וְעַל דֶּרֶךְ זֶה הִיא בְּכָל מְקוֹם שְׁנֹאֲמַר בְּכֵלֵי חֶרֶס וּבִתְנֹור וְכִירִים מְטָמָא בַּמָּגֶעַ וּכִנְגָדוֹ בְּאֹוִיר, אוֹ אִין מְטָמָא כִּנְגָדוֹ בְּאֹוִיר.

יז. וְכֵן כָּל טְמָאָת מָגֶעַ הָאֲמוּרָה בְּעֵנִין טְמָאָת כְּלֵי חֶרֶס אוֹ תְנֹור וְכִירִים, הִוא שֶׁתִּגְעַ הַטְּמָאָה בָּהֶן מִתּוֹכָן; וְכָל טְמָאָת אֹוִיר הִוא שְׁלֹא תִגַּע הַטְּמָאָה כָּלָל, אֶלָּא תִכְנַס לְאֹוִיר בְּלִבָּד.

יח. חֲבִית שְׁנִתְרַעֶצָהּ, וְטִפְלָהּ בְּגִלְלִים אֵף עַל פִּי שֶׁהִוא נוֹטֵל אֶת הַגִּלְלִים, וְחֶרְסִים נוֹפְלִים הָרִי זֶה מְקַבֵּלָתָהּ טְמָאָה, מִפְּנֵי שְׁלֹא כָּטֵל שֵׁם כְּלֵי מַעֲלִיָּה. נִשְׁבָּרָה, וְדִבַּק חֶרְסִיָּה אַחֵר שֶׁפָּרְשׁוּ, אוֹ שֶׁהִבִּיא חֶרְסִים מִמְּקוֹם אַחֵר, וְטִפְלָם בְּגִלְלִים אֵף עַל פִּי שֶׁהִוא

נוטל את הגללים, וחרסים עומדין הרי זו טהורה, מפני שבטל שם כלי מעליה.

יט. היה בהן חרס מחזיק רביעית כנגד אותו החרס בלבד מטמא באויר, מפני שהוא כלי בפני עצמו; ושאר החבית אינו מטמא עד שתגע בה הטמאה מתוכה, מפני שאינה כלי שלם.

כ. חבית שנקבה, וסתם הנקב בזפת, ואחר כך נשברה אם יש בחרס הסתום בזפת כדי להחזיק רביעית, הרי זה מקבל טמאה: מפני שהוא משברי החבית, ולא בטל שם כלי מעל החבית.

כא. אבל חרס שנקב אחר שפרש מן הכלי, וסתם הנקב בזפת אף על פי שהוא מחזיק רביעית, טהור: שהחרס שנקב, בטל שם כלי מעליו וטהר; וכל שטהר בכלי חרס שעה אחת, אין לו טמאה לעולם.

כב. קמקמוס שנקב, ועשהו בזפת טהור, שאינו יכול לקבל את החמין פצונו. וכן כלי הזפת והשעוה וכיוצא בהן טהורין, ואינן בכלל הכלים. משפך שלחרס שפקקו בזפת אינו מקבל טמאה, שאין הזפת משים אותו כלי קבול; אבל משפך שלעץ שסתמו הרי זה כלי קבול, ומטמא.

הלכות כלים פרק כ

א. כבר בארנו שכל ידות הכלים שהכלי צריך לה בשעת תשמישו, הרי היא חשובה כגופו שלכלי להטמא ולטמא. לפיכך הטופל כלי חרס הבריא אם נטמא הכלי הרי אכלין ומשקין הנוגעין בטפלה טהורין, שאין הכלי צריך לטפלה זו.

ב. אבל הטופל את כלי חרס הרעוע, הרי הטפלה חשובה כגוף הכלי. וכן המהדק את הקדרה שלחרס שדולין בה את המים אם חפה אותה בעור או בקלף וכיוצא בהן אם היתה רעועה, הרי הן כגופה. הטופל כלי חרס להיות מבשל בו, אינו חבור; טפל כלים להיות זופת בהן, חבור.

ג. חבית שנקבה, ועשיה בבעץ בזפת ובגפרית בסיד ובגבסים אינן חבור; ושאר כל הדברים, חבור. דברים הלחין המשוכין שטופלין בהן הפיטסין שלמים, כדי שלא ידלף הכלי הרי הן כגופו שלכלי; אפלו נטמא הכלי מאוירו, אכלין ומשקין הנוגעין בטפלה טמאין.

ד. וכן טפלו שלתנור, הרי הוא כחרסו שלתנור: והוא שיהיה בעבי הטפלה עד טפח, שהוא צרכו שלתנור; אבל יתר על טפח אינו מצרך התנור, והנוגעין ביתר על טפח מעביו טהורין. וטפלת הפירה, עביו שלוש אצבעות.

ה. חבית שנקבה, וסתמה בזפת יותר מצרכה הנוגע בצרכה, טמא; וביתר מצרכה, טהור. זפת שננטפה על החבית, הנוגע בה טהור. מחם שטפלו בחמר או בחרסית, ונטמא הנוגע בחמר, טמא; והנוגע בחרסית טהור, שאין החרסית מתחבר לכלי.

ו. מגופת החבית שטפל בטיט עליה, ועל החבית אינה חבור לה. ואם נגעו משקין טמאין בחבית, לא נטמאת המגופה; ואם נגעו במגופה, לא נטמאו אחורי החבית.

ז. כְּלִי נְחֹשֶׁת שֹׁזְפֶתָן, אֵין הִזְפַּת חֲבוּר; וְאִם לֵינן, הֲרִי הִזְפַּת חֲבוּר כְּגֹוֶף הַכְּלִי. בָּצֵק שֶׁבִּסְדָּקִי הָעֲרֵכָה שֶׁנִּגְע בּוֹ שָׂרֵץ אִם בִּפְסַח הוּאִיל וְאִסּוּרוֹ חָשׁוּב, חוּצָץ וְלֹא נִטְמְאָת הָעֲרֵכָה. וְאִם בְּשֹׂאֵר יָמוֹת הַשָּׁנָה אִם הִיָּה מִקְפִּיד עָלָיו, הָעֲרֵכָה טְהוֹרָה; וְאִם רוּצָה בְּקִיּוּמוֹ, הֲרִי הוּא כַּעֲרֵכָה וְנִטְמְאָת הָעֲרֵכָה.

ח. הַמְּשִׁיחוֹת וְהִרְצוּעוֹת שֶׁבִּמְטַפְּחוֹת הַסְּפָרִים וְשֶׁבִּמְטַפְּחוֹת הַתִּינוּקוֹת תְּפוּרוֹת, חֲבוּר; וְקִשּׁוּרוֹת, אֵינָן חֲבוּר. וְכֵן שֶׁבִּמְעָדֵר וְשֶׁבִּשְׂשֻׁק וְשֶׁבִּקְפָּה; אֲבָל שֶׁבְּאֲזֵנֵי כְּלִי חֶרֶס אִפְלוּ תְּפוּרוֹת אֵינָן חֲבוּר, שְׂאִין חֲבוּרִין לְכָלִי חֶרֶס.

ט. יָד הַקֶּרֶדֶם הַיּוֹצֵא מֵאֲחוּרָיו שְׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת, חֲבוּר; וְהַיֹּתֵר עַל שְׁלוֹשׁ, הַנוֹגֵעַ בּוֹ טְהוֹר. יָד הַקֶּרֶדֶם מִלְּפָנָיו טֶפַח הַסָּמוּךְ לִבְרֹזֶל, חֲבוּר; יֵתֵר עַל כֵּן, הַנוֹגֵעַ בּוֹ טְהוֹר.

י. שְׂיָרֵי הַפְּרָגֶל, טֶפַח. וְיָד מִקְבַּת שְׁלִמְפַתְחֵי אֲבָנִים, טֶפַח. יָד קֶרֶנֶס שְׁלֹזְהָבִים, טֶפַחִים. וְשִׁלְחָרְשִׁים, שְׁלוֹשָׁה טֶפַחִים. שְׂיָרֵי מִלְּמַד הַבֶּקֶר, אַרְבָּעָה טֶפַחִים סָמוּךְ לַדֶּרֶכָן.

יא. יָד הַקֶּרֶדֶם שֶׁחֹפְרִין בּוֹ בְּדִידִין שְׁלָמִים, אַרְבָּעָה טֶפַחִים. וְיָד הַקֶּרֶדֶם שְׁלֹנְכָשׁ, חֲמִשָּׁה. וְיָד בֶּן פְּטִישׁ, חֲמִשָּׁה; וְשִׁלְפָטִישׁ, שֵׁשָׁה. יָד הַקֶּרֶדֶם שֶׁלִּבְקוּעַ וְשִׁלְעָדִיר, שֵׁשָׁה. יָד מִקְבַּת שְׁלִסְתַּתִּין, שֵׁשָׁה. שְׂיָרֵי הַמְּרִדֵּעַ הַסָּמוּךְ לַחֲרָחוּר שְׁלִמְתַּכַּת שֶׁבְּרֹאשׁ הַמְּרִדֵּעַ, שְׁבַעָה טֶפַחִים. יָד מִגְרָפָה שֶׁלִּבְעָלִי בְּתִים, שְׁמוֹנֶה טֶפַחִים; וְשִׁלְסִידִין, עֶשְׂרֶה. וְכָל הַיּוֹתֵר עַל זֶה אִם רָצָה בְּקִיּוּמוֹ, טָמֵא. וְיָד כָּל מְשֻׁמְשֵׁי הָאוּר, כְּגֹוֶן הַשְּׁפוּדִין וְהָאֶסְכָּלָאוֹת אִפְלוּ אֲרוּכִין כָּל שֶׁהֵן, טָמֵאִין.

יב. מִקָּל שֶׁעָשָׂהוּ יָד לַקֶּרֶדֶם, הֲרִי זֶה חֲבוּר לְטָמְאָה בְּשַׁעַת מְלֹאכָה. וְאִם נִגְעָה טָמְאָה בְּמִקָּל כִּשְׁהוּא חוֹרֵשׁ אוֹ מִבְּקַע בּוֹ, נִטְמָא הַקֶּרֶדֶם; וְאִם נִגְעָה בַּקֶּרֶדֶם, נִטְמָא הַמִּקָּל.

יג. וְכֵן הַדִּיסְטֵר שֶׁהֵן כִּשְׁנֵי כָלִים, וְהַמְּסַמֵּר מִחֲבֵר אוֹתָן לִהְיוֹת מִסָּךְ עָלֵיהֶן הֲרִי הֵן חֲבוּר בְּשַׁעַת מְלֹאכָה. קִבַּע הַדִּיסְטֵר בַּקּוֹרָה הֲרִי זֶה מִקְבֵּל טָמְאָה, וְאֵין הַקּוֹרָה חֲבוּר לוֹ. עָשָׂה קִצַּת הַקּוֹרָה דִּיסְטֵר כָּל שֶׁהוּא מִן הַקּוֹרָה לַצֶּרֶף הַדִּיסְטֵר, חֲבוּר לַדִּיסְטֵר; וְהַנוֹגֵעַ בְּשֹׂאֵר הַקּוֹרָה טְהוֹר, שְׂאִין כָּל הַקּוֹרָה חֲבוּר.

יד. עֲגָלָה שֶׁנִּטְמְאָת הַנוֹגֵעַ בָּעַל וּבִקְטָרֵב וּבְעֵינִין וּבְעֵבּוֹת אִפְלוּ בְּשַׁעַת מְלֹאכָה, טְהוֹר; וְהַנוֹגֵעַ בַּחֲרֵב וּבִבְרֹךְ וּבִיָּצוּל וּבְעֵינִין שְׁלִמְתַּכַּת וּבִלְחָיִים וּבְעִירָאִין, טָמֵא.

טו. וְכֵן מִגֶּרֶה שֶׁנִּטְמְאָת הַנוֹגֵעַ בִּידָה מִכָּאן וּמִכָּאן, טָמֵא. וְהַנוֹגֵעַ בַּחוּט וּבַמְּשִׁיחָה וּבְאִמָּה וּבִסְנִיפִין שְׁלֹה טְהוֹר, שְׂאִין אֵלּוּ חֲבוּר לָהּ. אֲבָל הַנוֹגֵעַ בְּמִלְּבָן שֶׁלְּמֶסֶר הַגָּדוֹל, טָמֵא.

טז. מִכְּבֵשׁ שֶׁלְּחָרֵשׁ שֶׁנִּטְמָא הַרְמַח שֶׁבּוֹ הַנוֹגֵעַ בְּמִכְּבֵשׁ, טְהוֹר. מִקְדָּח שֶׁנִּטְמָא הַנוֹגֵעַ בְּקִשְׁטָנִית שֶׁהִיא לְפּוּפָה עָלָיו טְהוֹר, שְׂאִינָהּ חֲבוּר.

יז. קֶשֶׁת שֶׁהִיתָה מִתּוֹחָה, וְהַחֵץ מִשּׁוּךְ עִמָּהּ, וְנִטְמָא הַחֵץ הַנוֹגֵעַ בִּיתֵר וּבִקְשֵׁת טְהוֹר, וְאִפְלוּ כִּשְׁהִיא מִתּוֹחָה. וְכֵן מִצּוּדַת הָאִישׁוֹת שֶׁנִּטְמָא הַחֵץ שְׁלֹה לֹא נִטְמְאָת הַמִּצּוּדָה, אִפְלוּ כִּשְׁהִיא מִתּוֹחָה.

יח. וְכֵן מִסֻּכַּת נְסוּכָה שֶׁנִּטְמְאָת בְּשַׁעַת הָאָרִיג הֲרִי הַנוֹגֵעַ בְּכַבֵּד הָעֲלִיּוֹן, וּבְכַבֵּד הַתַּחְתּוֹן, וּבְנִירִין, וּבְקִירוֹס, וּבַחוּט שֶׁהֶעֱבִירוּ

עַל גַּבִּי אֲרָגְמָן, וּבַעֲיָרָה שְׁאִינוּ עֲתִיד לְהַחְזִירָה טָהוֹר, שְׂכָל אֵלּוּ
אֵינָן חֲבוּר לִבְגָד.

יט. אָבֵל הַנוֹגֵעַ בְּנֶפֶשׁ הַמִּסְכֶּת, וּבַשְּׂתִי הָעוֹמֵד, וּבַכָּפוֹל שֶׁהַעֲבִירוּ
עַל גַּבִּי אֲרָגְמָן, וּבַעֲיָרָה שֶׁהוּא עֲתִיד לְהַחְזִירָה טָמֵא, שְׂכָל אֵלּוּ
חֲבוּרִין לִבְגָד. הַנוֹגֵעַ בַּצָּמֶר שֶׁעַל הָעֵימָה וּבֶאֱשׁוּיָה, טָהוֹר.
הַנוֹגֵעַ בַּפִּיקָה עַד שֶׁלֹּא פָרַעָה, טָמֵא; מִשְׁפָּרַעָה, טָהוֹר.

כ. הַחוּט שֶׁהִשְׁלִיךְ לְמַחַט אֶפְלוֹ קָשׁוֹר מִשְׁנֵי צַדִּדִּין, אֵינוֹ חֲבוּר.
הַכְּנִיסוֹ לִבְגָד הַחוּט חֲבוּר לִבְגָד, וְאֵין הַמַּחַט חֲבוּר לִבְגָד. וְאֵין
הַחוּט כָּלוּ חֲבוּר לִבְגָד, אֲלֹא כָּל שֶׁהוּא לְצֶרֶךְ הַתְּפִירָה חֲבוּר;
וְכָל שְׁאִינוּ לְצֶרֶךְ הַתְּפִירָה, אֵינוֹ חֲבוּר.

כא. הַחוּט שֶׁפִּרַּשׁ מִן הַבְּגָד, אֶפְלוֹ מֵאָה אֲמָה כָּלוּ חֲבוּר. חֶבֶל
שֶׁקָּשׁוֹר בַּחֶרֶס, אֶפְלוֹ מֵאָה אֲמָה כָּלוּ חֲבוּר. קָשֶׁר בּוֹ חֶבֶל אֶחָד
מִן הַקָּשֶׁר וְלִפְנִים, חֲבוּר; מִן הַקָּשֶׁר וְלַחוּץ, אֵינוֹ חֲבוּר. הַחֶבֶל
שֶׁהוּא קָשׁוֹר בַּקָּפָה אֵינוֹ חֲבוּר, אֲלֹא אִם תִּפֹּר.